

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА АКАДЕМІЧНОГО ТА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О. Б. Жильов
"24" 09 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНА ІМПРОВІЗАЦІЯ

Галузь знань - 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

(Сольний спів)

Освітній рівень - Другий (магістерський)

2017–2018 навчальний рік

Розподіл годин згідно з робочим навчальним планом. Структура типово.

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А. О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Вокальна імпровізація» для студентів VI курсу спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (сольний спів) другого («магістерського») освітнього рівня.

Розробники:

Поліницький Тимур В'ячеславович, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Ланіна Тетяна Олександрівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від " 6 " Вороняк 2017 року № 1

Завідувач кафедри

академічного та естрадного вокалу

Мерещко

Ю. В. Мерещко

© Поліницький Т.В., Ланіна Т.О., 2017
© КУ імені Бориса Грінченка, 2017
Інститут мистецтв, 2017

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання	заочна форма навчання	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна			
Модулів – 4	Спеціальність 025 Музичне мистецтво (Сольний спів)	Рік підготовки:			
Змістових модулів – 2		2-й			
		Семестр			
Загальна кількість годин за навчальним планом – 240 Прочитана кількість годин – 120 На поточний навчальний рік – 120		11-й			12-й
		Лекції			
		Не передбач. навч. планом 0 год.			
		Практичні			
		38 год.		20 год.	
		Лабораторні			
		Не передбач. навч. планом 0 год.			
		Самостійна робота			
		18 год.		36 год.	
		Модульний контроль			
		4 год.		4 год.	
		Індивідуальні заняття:			
		Не передбач. навч. планом 0 год.			
		Вид контролю: 11с. – <i>залік</i>			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	Освітній рівень: Другий (магістерський)				

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Вокальної імпровізації» - розвиток творчих здібностей з імпровізації як особливий вид діяльності. Формування імпровізаційних навичок та імпровізаційного мислення, розвиток умінь реалізовувати імпровізаційний матеріал під час співу.

Завдання дисципліни – формування у магістранта:

- подальший розвиток індивідуальних імпровізаційних та композиторських здібностей;
- повноцінне оволодіння імпровізаційною технологією;
- формування індивідуального творчого методу в мистецтві імпровізації, композиції;
- досконале вивчення найкращих зразків вокальної композиції видатних імпровізаторів різних напрямів з метою творчої переробки та використання у власному виконавстві;
- засвоєння широкого кола навчальних методик та концепцій з практики навчання імпровізаційного мистецтва, застосовуючи новітні комп'ютерні технології й програми;
- підготовка універсального, професійного орієнтованого музиканта-виконавця, імпровізатора з адекватною творчою музично-художньою реакцією, здібного швидко вирішувати складні художні задачі в різних формах музикування;
- володіння основними навичками імпровізації різноманітних у різних стилях (Jazz Swing, R&B, Reggae, Rock, Medium Jazz Swing, Slow Jazz Swing, Straight Funk, Swing Funk or «Swunk», Latin Samba, Cajun, Bossa Nova).

Студент повинен вміти:

- аналізувати розділи музичної форми, мелодичні структури (фрази, мотиви) ;
- використовувати напрацьований матеріал з урахуванням контуру мелодичної лінії, ритмічної основи, функції основних звуків;
- засвоїти принципи джазового фразування в різних стилях, а також відрізняти фразування у швидких та повільних темпах;
- мати уяву про взаємозв'язок між акордами та ладами, про мелодичні можливості обіграння одного або декілька акордів;
- вільно відтворювати будь-яку імпровізацію за заданим зразком;
- вміти гармонізувати та вільно виконати мелодію естрадно-джазового змісту.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 3.

Побудова вокальної імпровізації.

Тема 8. Контурна риска вокальної імпровізації. Відпрацювання вокальної імпровізації за допомогою арпеджіо, звукорядів.

Звертаючись до контурної лінії в імпровізації, слід бачилися взаємозв'язок тематизму та експозиційності, надалі сприяючого вільного проведення теми. Даний спосіб викладу експозиційного тематизму передбачає кілька більш вільну виконавську трактування теми, ніж в академічно-нотному варіанті, як в фактурному, так і в інтонаційно-ритмічному сенсі. Вільне виклад теми не просто допускає, але й передбачає як деякі надмірності, так і спрощення. Займаючись вокальною лінією імпровізації, виконавець-імпровізатор виділяє тематичне зерно, опорні тони мелодії і найбільш характерні інтонаційні звороти як стабільний фактор для подальшого музикування. Розчленувавши тему на мотиви, можна приступати до мотивного розвитку допомогою повторів і секвенцій. На цьому етапі навчання можна вводити поняття «загальних форм звучання», і пояснювати логіку розвитку тематичної імпровізації. Набір загальновідомих мелодійних

оборотів, пасажів і прикрас, поступово впроваджуваний в тему, і з кожним новим проведенням робить її все менш пізнаваною.

Основні поняття теми: загальні форми звучання, тематизм, експозиційність, мотив, мотивний розвиток

Тема 9. Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, R&B) - «Blues For the Bean».

Тема 10. Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Reggae) «Blues For Bootz».

Тема 11. Складання імпровізації у різних стилях «Blues For Mr. Hardy» (Jazz Swing, R&B).

Тема 12. Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Rock) «Lord Paddington Blues».

Змістовий модуль 4

Складання вокальних імпровізацій у різних стилях

Тема 13. Модальний джаз (англ. Modal jazz). Модальні джазові моделі.

В його основі лежить ладовий принцип організації музики. На відміну від традиційного джазу, в модальному джазі гармонійна основа замінена ладами - дорійським, фригійським, лідійським, пентатонічні та інші звукоряди як європейського, так і неєвропейського походження. В модальному джазі склався особливий тип імпровізації, в якій підкреслена особливість лад та поліладових накладеннях і т. п. Складання імпровізації з використанням натуральних ладів, пентатоніки.

Основні поняття теми: Іонійський (Ionian), Дорійський (Dorian), Фригійський (Phrygian), Лідійський (Lydian), Міксолідійський (Mixolydian), Еолійський (Aeolian), Локрійський (Locrian) звукоряди, обертон, пик нон, енармоніка, діатоніка, хроматика діатон твердий, діатон м'який.

Тема 14. Сильові особливості імпровізації. Складання імпровізації у різних стилях (Medium Jazz Swing, Slow Jazz Swing) «Columbo Blues» .

Тема 16. Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Kramer».

Тема 17. Складання імпровізації у різних стилях (Cajun, Rock) «Blues For Mr. Mason».

Тема 18. Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Mon Ami».

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі						усього	у тому числі				
		л	п	л а б	Інд	с.р.	м.к.		л	п	лаб	і н д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1													
Змістовий модуль 3. Побудова вокальної імпровізації.													
Тема 8. Контурна риска вокальної імпровізації. Відпрацювання вокальної імпровізації за допомогою арпеджіо, звукорядів	18	-	10	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, R&B) - «Blues For the Bean»	14	-	10	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Reggae) «Blues For Bootz».	8	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Складання імпровізації у різних стилях «Blues For Mr. Hardy» (Jazz Swing, R&B).	8	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Rock) «Lord Paddington Blues».	8	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Модульний контроль	4	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	60	-	38	-	-	18	4	-	-	-	-	-	-
Модуль 2													
Змістовий модуль 4 Складання вокальних імпровізацій у різних стилях													
Тема 13. Модальний джаз (англ. Modal jazz). Модальні джазові моделі.	10	-	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 14. Сильові особливості імпровізації. Складання імпровізації у різних стилях (Medium Jazz Swing, Slow Jazz Swing) «Columbo Blues»	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 16. Складання імпровізації у різних	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-

стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Kramer».													
Тема 17. Складання імпровізації у різних стилях (Cajun, Rock) «Blues For Mr. Mason».	12	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 18. Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Mon Ami».	10	-	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Модульний контроль	4	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	60	-	20	-	-	36	4	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	-	58	-	-	54	8	-	-	-	-	-	-

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Контурна риска вокальної імпровізації. Відпрацювання вокальної імпровізації за допомогою арпеджіо, звукорядів	10
2	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, R&B) - «Blues For the Bean»	10
3	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Reggae) «Blues For Bootz».	6
4	Складання імпровізації у різних стилях «Blues For Mr. Hardy» (Jazz Swing, R&B).	6
5	Складання імпровізації у різних стилях(Jazz Swing, Rock) «Lord Paddington Blues».	6
6	Модальний джаз (англ. Modal jazz). Модальні джазові моделі.	4
7	Стильові особливості імпровізації. Складання імпровізації у різних стилях (Medium Jazz Swing, Slow Jazz Swing) «Columbo Blues»	4
8	Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Kramer».	4
9	Складання імпровізації у різних стилях (Cajun, Rock) «Blues For Mr. Mason».	4
10	Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Mon Ami».	4
	Разом	58

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Контурна риска вокальної імпровізації. Відпрацювання вокальної імпровізації за допомогою арпеджіо, звукорядів	8
2	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, R&B) - «Blues For the Bean»	4
3	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Reggae) «Blues For Bootz».	2
4	Складання імпровізації у різних стилях «Blues For Mr. Hardy» (Jazz Swing, R&B).	2
5	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Rock) «Lord Paddington Blues».	2
6	Модальний джаз (англ. Modal jazz). Модальні джазові моделі.	8
7	Стильові особливості імпровізації. Складання імпровізації у різних стилях (Medium Jazz Swing, Slow Jazz Swing) «Columbo Blues»	8
8	Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Kramer».	8
9	Складання імпровізації у різних стилях (Cajun, Rock) «Blues For Mr. Mason».	8
10	Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Mon Ami».	6
	Разом	56

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота											Бали без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Бали з урахуванням коефіцієнта	
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	ПМК	T6	T7	T8	T6	T10	МКР			
95	75	43	43	43	25	62	62	62	62	52	25	649	6,49	100

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль1	Змістовий модуль 3. Побудова вокальної імпровізації.				
Кількість балів за модуль	324				
Заняття	1	2	3	4	5
Годин	10	10	6	6	6
Назва навчального модуля (практичне заняття) – 209 б.	Контурна риска вокальної імпровізації. Відпрацювання вокальної імпровізації за допомогою арпеджіо, звукорядів (10+1)*5= 55 б.	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, R&B) - «Blues For the Bean» (10+1)*5 = 55 б.	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Reggae) «Blues For Bootz» (10+1)*3= 33 б.	Складання імпровізації у різних стилях «Blues For Mr. Hardy» (Jazz Swing, R&B). (10+1)*3= 33 б.	Складання імпровізації у різних стилях (Jazz Swing, Rock) «Lord Paddington Blues. (10+1)*3= 33 б.
Самостійна робота – 90 б.	40 б.	20 б.	10 б.	10 б.	10 б.
Види поточного контролю – 25 б.	Модульна контрольна робота – 25 б.				
Підсумковий контроль	Залік				
Всього:	Балів – 324 Коефіцієнт – 3,24				

Модуль2	Змістовий модуль 4. Складання вокальних імпровізацій у різних стилях				
Кількість балів за модуль	325				
Заняття	6	7	8	9	10
Годин	4	4	4	4	4
Назва навчального модуля (практичне заняття) – 110 б.	Модальний джаз (англ. Modal jazz). Модальні джазові моделі. (10+1)*2= 22 б.	Стильові особливості імпровізації. Складання імпровізації у різних стилях (Medium Jazz Swing, Slow Jazz Swing) «Columbo Blues» (10+1)*2= 22 б.	Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Kramer» (10+1)*2= 22 б.	Складання імпровізації у різних стилях (Cajun, Rock) «Blues For Mr. Mason». (10+1)*2= 22 б.	Складання імпровізації у різних стилях (R&B, Straight Funk, R&B Swing Funk or «Swunk», Latin Samba) «Blues For Mon Ami». (10+1)*2= 22 б.
Самостійна робота – 190 б.	40 б.	40 б.	40 б.	40 б.	30 б.
Види поточного контролю – 25 б.	Модульна контрольна робота – 25 б.				
Підсумковий контроль	ПМК				
Всього:	Балів – 325 Коефіцієнт – 3,25				

9. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтингова оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Бездоганне знання матеріалу, вмє аналізувати розділи музичної форми, мелодичні структури (фрази, мотиви); використовує напрацьований матеріал з урахуванням контуру мелодичної лінії, ритмічної основи, функції основних звуків; виконує принципи джазового фразування в різних стилях, а також відрізняє фразування у швидких та повільних темпах. Має уяву про взаємозв'язок між акордами та ладами, про мелодичні можливості обігравання одного або декілька акордів. Вільно відтворювати будь-яку імпровізацію за заданим зразком та може гармонізувати і вільно виконати мелодію естрадно-джазового змісту.
B	82-89	Достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу, вмє аналізувати розділи музичної форми, мелодичні структури (фрази, мотиви); використовує напрацьований матеріал з урахуванням контуру мелодичної лінії, ритмічної основи, функції основних звуків; виконує принципи джазового фразування в різних стилях, а також відрізняє фразування у швидких та повільних темпах. Має уяву про взаємозв'язок між акордами та ладами, про мелодичні можливості обігравання одного або декілька акордів. Вільно відтворювати будь-яку імпровізацію за заданим зразком та може гармонізувати і вільно виконати мелодію естрадно-джазового змісту – без суттєвих помилок.
C	75-81	В цілому хороше знання, вмє аналізувати розділи музичної форми, мелодичні структури (фрази, мотиви); використовує напрацьований матеріал з урахуванням контуру мелодичної лінії, ритмічної основи, функції основних звуків. Виконує імпровізацію за заданим зразком та може гармонізувати мелодію естрадно-джазового змісту, проте з окремими інтонаційними та ритмічними погрішностями.
D	69-74	Посередній рівень знань, вмє аналізувати розділи музичної форми, мелодичні структури (фрази, мотиви); використовує напрацьований матеріал з урахуванням контуру мелодичної лінії, ритмічної основи, функції основних звуків; виконує принципи джазового фразування в різних стилях, а також відрізняє фразування у швидких та повільних темпах. Може гармонізувати мелодію естрадно-джазового змісту. із значною кількістю помилок, часткове подолання інтонаційних та ритмічних труднощів.
E	60-68	Мінімально можливий допустимий рівень знань, використовує напрацьований матеріал з урахуванням контуру мелодичної лінії, ритмічної основи, функції основних звуків; виконує принципи джазового фразування в різних стилях, а також відрізняє фразування у швидких та повільних темпах. Може гармонізувати мелодію естрадно-джазового змісту із значною кількістю помилок, часткове подолання інтонаційних та ритмічних труднощів
FX	35-59	Невміння відтворити більшу частину, не вмє аналізувати розділи музичної форми, мелодичні структури (фрази, мотиви); не виконує принципи джазового фразування в різних стилях, а також не відрізняє фразування у швидких та повільних темпах.
F	1-34	Досить низький рівень у відтворенні більшої частини, не використовує напрацьований матеріал з урахуванням контуру мелодичної лінії, ритмічної основи, функції основних звуків; не виконує принципи джазового фразування в різних стилях, а також не відрізняє фразування у швидких та повільних темпах. Не може гармонізувати мелодію естрадно-джазового змісту.

10. Методичне забезпечення

1. опорні конспекти практичних занять;
2. навчальні посібники;
3. робоча навчальна програма;
4. акустична система, CD – програвач, фортепіано.

11. Рекомендована література

Базова

1. Stoloff B. Scat! Vocal improvisation techniques –Brooklyn, New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2001 – 128с. – Електрон. дані –
Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/927396/>
(бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
2. Stoloff B. Blues Scatitudes. Vocal improvisation on the blues – Brooklyn , New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2003 – 77с. – Електрон. дані –
Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1191230/>
(бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
3. Sadolin C. Complete Vocal Technique – Denmark, Copenhagen: Shout Publications, 2012 - 19с.
(бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
4. Карягина А.В. Джазовый вокал: Практическое пособие для начинающих/ А.В. Карягина. – С.-П.: Лань, 2008. – 57с. (бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
5. Коробка В.И. Вокал в популярной музыке. Методическое пособие для руководителей самодеятельных и эстрадно-музыкальных коллективов/ В.И. Коробка - М.: Всесоюзный научно-методический центр, Студия популярной музыки «Рекорд», 1989 - 46с. – Електрон. дані –
Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/255039/>
(бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
6. Степурко О. Скэт. Импровизация/ О. Степурко, - М.: «Камертон», 2006 – 77с. – Електрон. дані –
Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1252948/>
(бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
7. Степурко О. Блюз. Джаз. Рок. Универсальный метод обучения импровизации/ О. Степурко - М.: «Камертон», 1994 – 150с. – Електрон. дані
Режим доступу:
<http://gariksaxlessons.ru/o-stepurko-shkola-improvizatsii-dzhaz-blyuz-rok>
<http://gariksaxlessons.ru/wp-content/uploads/2015/08/O.Stepurko-SHkola-improvizatsii.Dzhazblyuzrok.pdf>
(бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
8. Хромушин О. Учебник джазовой гармонии для ДМШ./ О. Хрому шин – Санкт-Петербург: «Северный олень», 1997 – 56с. (бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
9. Фуксман М. . Интерпретация свинга. Ритм и Метр: число и энергия. – Комплексный ритмический практикум в курсе сольфеджио [Електроний ресурс] : [стаття зі збірки „Южно-Российский музыкальный альманах”]/ М. А. Фуксман. – 2011. – №1. – Електрон. дані -
Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/metr-i-ritm-chislo-i-energiya-statya-1-kompleksnyy-ritmicheskiiy-praktikum-v-kurse-solfedzhio>